VIQUIPÈDIA

Kinyarwanda

El **ruandès**, **kinyaruanda**, **rwanda** o **kinyarwanda**[2] és la principal llengua parlada a Ruanda, per prop de nou milions de persones. També es parla a les zones pròximes de la República Democràtica del Congo, Burundi, Uganda i Tanzània. Està emparentat amb el rundi, parlat al veí país de Burundi, i el kiha o ha, parlat a l'oest de Tanzània. Per la seva semblança, ja que són llengües mútuament intel·ligibles és possible que entenguin el kinyaruanda uns 20 milions de persones. Està classificada com una llengua bantu, i té diversos dialectes, entre ells l'ikireera, l'aluciga, l'ururashi i l'ikinyanduga, en el qual es basa el kinyaruanda normatiu.

Kinyarwanda

Ikinyarwanda i Kinyarwanda	
Altres noms	Ruandès
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
9.8 milions[1] principalment a Grans Llacs	
Parlants nadius	9.800.000 (2007)
Parlat a	Ruanda Burundi Tanzània R.D. del Congo Uganda
Autòcton de	Kivu Nord, South Kivu (en), Ruanda, Kabale District (en), Kisoro District (en) i Ntungamo District (en)
Classificació lingüística	
llengua humana llengües nigerocongoleses llengües congoatlàntiques llengües volta-congoleses llengües Benué-Congo llengües bantoides llengües bantoides meridionals llengües bantus llengües bantus nord-orientals llengües bantus dels Grans Llacs llengües rwanda-rundi	
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet llatí
Codis	
ISO 639-1	rw
ISO 639-2	kin
ISO 639-3	kin
Glottolog	kiny1244 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/kiny1244)
Linguasphere	99-AUS-df (http://www.hortensj-garden.org/index.php?tnc=1&tr=lsr&nid=99-AUS-df)
Ethnologue.com	kin (http://www.ethnologue.com/language/kin)
ASCL	9246
IETF	rw

Exemples de traduccions

- *Yego* = Si
- *Oya* = No
- *Ndabizi* = Jo sé
- *Simbizi* = Jo no sé
- *Amazi* = Aigua
- *Nda shaka amazi* = Voldria aigua.

Bibliografia

- Austin, Peter K.: *1.000 lenguas. Lenguas vivas y extintas de todo el mundo* (trad. de l'anglès: Tina Parcero). Cap. Lenguas de África central, oriental y meridional, pàg. 94, Kinyaruanda, Ed. Océano Ámbar, Barcelona, 2009 *{{{títol}}}*. ISBN 978-84-7556-626-9.

Referències

1. Nationalencyklopedin "Världens 100 största språk 2007" Les 100 llengües més grans del món el 2007
2. «Ruandès (http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/130/Cerca/)» (en català). TERMCAT. [Consulta: 2 març 2015].

Enllaços externs

- (diccionari en línia anglès-ruandès) (http://kinyarwanda.net/)
- Gordon, Raymond G., Jr. (ed.): *Ethnologue: Languages of the World* (15a ed.). Dallas: SIL, 2005
- Habumuremyi, Emmanuel et al .: *The 1st Kinyarwanda-English and English-Kinyarwanda Dictionary* . Kigali: Rural ICT-Net, Iriza-STARTER 2006
- Jouannet, Francis (ed.): *Le Kinyarwanda, langue bantu du Rwanda* . Paris: SELAF, 1983.
- Kimenyi, Alexandre: *A Relational Grammar of Kinyarwanda* . University of California Press. 1980. * Kinyarwanda.net Diccionari kinyarwanda-anglès (http://kinyarwanda.net) i gramàtica
- Kinyarwanda phonology case study (http://www.laits.utexas.edu/phonology/kinyarwanda/index.html), Universitat de Texas
- Panafrican localisation page on Kinyarwanda and Kirundi (http://www.panafril10n.org/wikidoc/pmwiki.php/PanAfrLoc/RwandaRundi)
- Diccionari kinyarwanda-anglès per Betty Ellen Cox (http://marston.freemethodistchurch.org/Dictionaries/Hi-Res/kinyarwanda-english%20dictionary.pdf)
